

ی‌ا‌ر‌ب

معرفی دوره آموزشی روش های تفکر

❖ چستی روش های تفکر در قرآن

در کتاب روش های تفکر در قرآن، دومین جلد از مجموعه تدبیر، تفکر از منظر قرآن بررسی شده است که با تفکر از منظر مکاتب و آرای دیگر متفاوت است. وجه اصلی تفاوت در ماهیت تدبیری آن است که لازم است فرد را به سمت عمل صالح یعنی عملی که مقبول درگاه الهی است، سوق دهد. تفکر قرآنی یعنی این که با رجوع به سوره های قرآن وضعیت موجود (وضعیت حاکی از نقص و نیاز)، وضعیت مطلوب و سیر حرکت از وضعیت موجود به مطلوب را کشف کرده و در این مسیر حرکت کنیم.

❖ چگونگی فعال شدن تفکر قرآنی

برای فعال شدن تفکر باید فرد نسبت به آنچه از جانب خدا آمده آگاهی یابد و به آن اطمینان پیدا کند. موضوعی که در تفکر به عنوان عنصر محوری مورد بحث است این است که بتوان برای رسیدن به علم، بیشترین تفکیک و تمایز را انجام داد. اما این مهم نباید به تشتت بیانجامد. در تفکر حقیقی، یک وحدت رویه وجود دارد. انسان باید بین بسیاری از نیازها، نیاز حقیقی را بشناسد و بین بسیاری از حالات برطرف شدن نیاز، حالت اصلی را پیدا کند و بین تکرر راهها، مستقیم ترین مسیر را انتخاب کند.

❖ جایگاه تفکر در منظومه تدبیر و ضرورت آن

بر اساس کتاب مقدمات تدبیر دریافتیم که قرآن، کتاب زندگی است و لازم است برای مطالعه و عملیاتی نمودن آن برنامه ریزی نماییم. همچنین مشخص شد بعد از انس و نزدیکی با آیات و سوره های قرآن اولین گام برای دریافت غرض هدایتی آیات و سوره ها تفکر در آنهاست. سایر مراحل تدبیر (اعم از تعقل در غرض، علم و شناخت غرض، توجه به غرض و گرایش برای برنامه ریزی و مهیا شدن در جهت بروز غرض یک سوره) نیز همگی مبتنی بر تفکر هستند. بنابراین نقطه شروع تدبیر در قرآن، آشنایی با شیوه های تفکر در قرآن است. بدین ترتیب این مرحله مهم ترین مرحله از تدبیر به شمار می رود زیرا اگر این مرحله اتفاق نیفتد سایر مراحل نیز اتفاق نمی افتد.

❖ غایت کتاب روش های تفکر در قرآن

غایت این کتاب، فهم معنای تفکر - که حرکت از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب است - همراه با فعال شدن آن می باشد. شکوفایی تفکر در انسان سبب رشد و ارتقاء وی می شود. سیر تفکر در انسان از مواجهه با نیاز و سؤال و مسئله شروع می شود و باید برای برطرف شدن نیاز و سؤال و مسئله راهی نزدیک و آسان بیابد. لازمه برطرف شدن نیاز و سؤال و مسئله، دستیابی به علم و عمل است. قرآن به بهترین شکل ممکن انسان را در راستای شناخت نیازهای حقایق خود و در مسیر برطرف ساختن آنها قرار می دهد.

❖ فرآیند دروس کتاب

این کتاب، شامل ۱۴ درس است که روش‌هایی برای فعال شدن تفکر در بستر سوره‌هایی از کتاب الهی را ارائه می‌دهند. روشی که برای یک سوره بیان می‌شود، برای مطالعه سایر سوره‌ها نیز مفید است. در حقیقت رابطه روش‌های بیان شده در دروس با هم رابطه‌ای طولی است نه عرضی، و به نوعی تکمیل کننده هم می‌باشند.

به طور کلی، روش‌های بیان شده در کتاب به شرح زیر می‌باشند:

- روش‌هایی در جهت تقویت شناسایی مولفه‌های سوره (شامل خوب دیدن و خوب شنیدن در محضر سوره مبارکه علق، قالبهای ادبی و بیانی در محضر سوره مبارکه قلم، توجه به پس‌زمینه‌های هر رخداد در محضر سوره مبارکه مدثر و تحلیل واژگان در محضر سوره مبارکه کافرون)
- روش گزاره‌نویسی به منظور تشخیص ارتباطات موجود بین مولفه‌های شناسایی شده و بیان صحیح آن، در جهت گسترش فهم و ارتقاء آن (در محضر سور مبارکه فیل و قریش)
- روش ترسیم نمودار در جهت نظم‌دهی به یافته‌ها و راهیابی به الگوی عملی و ارتقاء قدرت برنامه‌ریزی (در محضر سور مبارکه بلد و ملک)

❖ ارزیابی

محورهای ارزیابی:

۱. یکی از راه‌های شناخت شکوفایی تفکر این است که ببیند آیا بین نیازها و خواست‌ها و انتخاب مسیر و عمل‌هایش وحدت رویه وجود دارد یا نه؟ اما در حالت تشنگی فکر، این سه مولفه به سمت یکدیگر حرکت نمی‌کنند. هرچه به سمت تفکر قرآنی بروید به بدیهیات نزدیک‌تر می‌شوید و مسائل ساده‌تر می‌شود؛
۲. فهم گزاره‌ای قرآن و توان بیان گزاره‌های درست از قرآن؛
۳. شاخصه ارزیابی تفکر، عنصر برنامه‌ریزی است. اگر فردی قدرت برنامه‌ریزی و مدیریت آن را نداشته باشد، ضعف در تفکر دارد؛
۴. میزان وابستگی انسان‌ها به محیط نشان‌دهنده عدم تفکر است.

در مجموع باید گفت مقصد تفکر، ترک وضعیت موجود به سوی مطلوب است. پس لازم است فرد با خواندن قرآن وضعیت خود را شناسایی کند، موقعیت مطلوب را هم بشناسد و در بخش سوم باید ترک وضعیت کند. در صورت تحقق این فرایند که آن را سیر تفکر می‌نامیم؛ فرد به اهداف دوره روش‌های تفکر در قرآن رسیده است.

مدت زمان دوره
۳+۱۶ هفته

کتاب‌های همراه
برنامه ریزی و نظم

توان به دست آمده

ایجاد فهم گزاره ای - نوشتن
گزاره های درست از آیات

نحوه ارزیابی

استخراج گزاره های منطقی از
آیات یک سوره

➤ برای ثبت نام در دوره‌های روش‌های تفکر در قرآن به سایت مدرسه تدبیر و مدرسه آموزش مجازی مراجعه بفرمایید:

[نشانی سایت مدرسه تدبیر](#)

[نشانی سایت مدرسه آموزش مجازی](#)

➤ برای تهیه کتاب می‌توانید از یکی از روش‌های زیر استفاده نمایید:

برای دریافت نسخه فیزیکی این کتاب از سایت انتشارات قرآن و اهل بیت

نبوت علیهم السلام به [اینجا](#) مراجعه نمایید.

برای دریافت نسخه الکترونیکی این کتاب از سایت طاقچه به [اینجا](#) مراجعه نمایید.